

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
FRANSIZ DİLİ EĞİTİMİ / YÜKSEK LİSANS

PARİSTANBUL TARİHİ YERLER

EKREM KALKAN

İLETİŞİM: KALKANEKREM29@GMAIL.COM

Paristanbul Tarihi Yerler

1.) İbrahim Paşa Sarayı,

Kanuni Sultan Süleyman'ın damadı ve ilk veziri olan Damat İbrahim Paşa'ya ait İstanbul Sultanahmet Meydanı'nda bulunan saraydır. Daha önce At Meydanı Sarayı olarak bilinen yapı İbrahim Paşa'nın Kanuni'nin kız kardeşi ile evlenmesinden sonra İbrahim Paşa Sarayı olarak anılmaya başlanmıştır. Günümüzde Türk ve İslâm Eserleri Müzesi olarak kullanılmaktadır.

16. Yüzyıl Osmanlı sivil mimari örneklerinin en önemlilerinden olan İbrahim Paşa Sarayı, Roma Dönemine uzanan tarihi hipodrum'un kademeleri üzerinde yükselir. 18 yy. Osmanlı Tarihçisi Solakzade'ye göre sarayın yapım tarihi tam olarak bilinmemekle beraber II. Bayezid dönemine denk gelir. (1481-1512). İbrahim Paşa'nın 1536'da söylentiye göre Hürrem sultan tarafından boğdurulmasından (padişah ailesinin kanının dökülmesi usül olarak edep dışı olduğundan bu tip kişiler tarihte hep boğdurulmuşlardır.) sonra da aynı adla anılmış, başka sadrazamlarca da kullanılmış, kışla, elçilik sarayı, defterhane, mehterhane, dikimevi ve cezaevi gibi işlevler yüklenmiştir.

2.) Aya İrini Kilisesi,

Bizans'ın ilk kilisesi olarak kabul edilen Aya İrini Kilisesi, Konstantin tarafından 330'lu yıllarda inşa ettirilmiştir. Kilise, ismini gerçek adı Penelope olan Hıristiyanlığı yaymaya çalışan bir azizeden almıştır. Azize, putperestler tarafından yılanlarla dolu bir kuyuya atılır ama ölmez. Taşlanır, atlara bağlanıp sürüklenir; ama yine ölmez. Mucizelerin sonunda putperestler Hıristiyan olur; İrini de bir azize. İmparator Konstantin, bu olağanüstü olay üzerine yaptırdığı tek tanrılı dinin ilk mabedine Aya İrini adını verir. Osmanlı sultanı Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u feth edince yeni bir dönemi başlatır. Yapımına başlanan Topkapı Sarayı'nın dış duvarları, Ayasofya ve Aya İrini'nin arasından geçer. Aya İrini bir süre sonra silâhların bakım ve onarımının yapıldığı iç cephane olur. *Aya İrini, Osmanlı'nın ilk müzesidir.* Depodaki silâhlar antika olunca 19. yy.'da ilk müze Aya İrini'de açılır. Aya İrini'nin galerilerine çıkışı sağlayan çift kanatlı merdivenler o tarihte yapılır. Osmanlı, Aya İrini'ye, ana kapıdaki 1726 tarihli kitabeyi ve merdiveni ekler. Uzun süre ganimet ve silah deposu olarak kullanılmıştır. 1869 yılında Aya İrini, Müze-i Hümayun (İmparatorluk Müzesi) adını almıştır. 1908 tarihinden itibaren Aya İrini Askeri Müze olarak kullanılmıştır. Daha sonra bir süre boş kalan yapı onarılmış ve Ayasofya Müzesi Müdürlüğü'ne bağlı bir birim haline getirilmiştir.

3.) Yılanlı Sütün:

Ağızlarını açmış ve birbirine dolanmış 3 yılanın kafaları altın bir kazanın 3 ayağı biçimini alıyordu. M.Ö. 479 yılında Platea Savaşında Persleri yenen birleşmiş 31 Yunan şehri elde ettikleri bronz ganimetleri eriterek bu eşsiz kalitedeki eseri yaptırtmıştı. 8 m. boyundaki Yılanlı Sütun aslında Delfi'deki Apollo mabedine dikilmişti. İmparator Konstantin tarafından 324 yılında getirtirilerek, hipodromun ortasına diktirilmişti. Yılanların nasıl sütundan koşturduğuna dair çeşitli rivayetler vardır. Evliya Çelebi'ye göre; "Yılanlı Sütun, İstanbul'daki 17. tılsımlı burma direktir. Bu sütunun tılsımı ile şehre yılan gibi hayvanlar girmemektedir. Bu direk üç başlı ejderha suretini gösterip başının birisini bir yeniçeri kılıç ile bir vuruşta kırmıştır. O tarihte kısmen tılsımı bozulmuş olup, İstanbul içine yılan, çiyen ve akrep gibi hayvanlar yayılmışlardır."

4.) Soğuk Çeşme Sokağı ;

İstanbul'un Sultanahmet semtinde yer alan, üzerinde tarihsel evlerin bulunduğu küçük bir sokaktır. Ayasofya Müzesi ve Topkapı Sarayı arasında yer alan bu sokak trafiğe kapalıdır. So-

ğukçeşme Sokağı adını yine bu sokakta bulunan, III. Selim dönemine ait 1800 tarihli mermer bir Türk çeşmesinden almıştır.

5.) Topkapı Sarayı 15. Yy'da Fatih Sultan Mehmed tarafından (1478)'de yaptırılmış, Abdülmecit'in Dolmabahçe Sarayı'nı yaptırmasına kadar yaklaşık 380 sene boyunca devletin idare merkezi ve Osmanlı padişahlarının resmi ikametgahı olmuştur

6.) **Eyfel Kulesi** 1887 ile 1889 yılları arasında Gustave Eiffel tarafından, Fransız Devrimi'nin 100. yıl kutlamaları çerçevesinde inşa edilmiştir.

7.) Cisir-i Cedid:

İlk modern Galata Köprüsü, kanal ağzına 1845 yılında Sultan Abdülmecid'in (1839-1861) annesi Valide Sultan tarafından 1845 yılında yapıldı ve 18 yıl kullanıldı. Cisir-i Atik veya Eski Köprü diye bilinen Hayratiye Köprüsü'nden ayırt edilebilmesi için bu yeni köprüye Cisir-i Cedid veya Yeni Köprü adı verildi

8.) Bir hakeim köprüsü üzerindeki heykellerin isimleri:

La France renaissante est une statue équestre installée sur le pont de Bir-Hakeim à Paris, réalisée par Holger Wederkinch en 1930, et donnée à lamunicipalité par la communauté danoise.

Monument La France Renaissance située à la pointe nord de l'île aux Cygnes au centre du pont de Bir Hakeim a été exécutée en 1930 par le sculpteur danois Holger Wender Kinch et offerte par la colonie danoise ou ça si tu veux

9.) Tutmosis Dikilitaşı:

İstanbul Sultanahmet meydanındaki dikilitaş üzerindeki metinde ne yazılı Bugün İstanbul'da dikilitaş adını verdiğimiz anıt, Eski Mısır eseri. Eski Mısır'dan çıkarılarak dünyanın çeşitli kentlerine dikilitaşlar götürüldüğü olmuş. İstanbul'daki dikilitaş ilk olarak MÖ 1547 yıllarında Firavun III. Tutmosis adına Yunanlıların Heliopolis adını verdiği Annu kentinde dikilmiş. Üzerinde Hiyeroglif yazısı ile Tutmosis'in zaferleri yazılmış. Taş ilk olarak Bizans İmparatoru Constantinus'un dikkatini çekmiş ve Mısırlılara bir mektup yazarak bu taşın kendisine gönderilmesini istemiş:

10) Sorbon Üniversitesi adı: Kendisi rahip olan Robert de Sorbon 'dan almıştır 1257.

11) İstanbul'un eski isimlerinden 3 tanesi:

Antoninya, Alma Roma, Nova Roma, Megali Polis, Stambul, Bizantiya, Dersaadet, Darül-Hilafetül Aliye, Payitaht-I Saltanat, Dar-ül mülk.

12) Paris'in önceki adı: Lutetia Fransızcası ; Lutèce

13) Valens kemerleri

Bozdoğan Kemerleri ya da Valens Kemerleri (Yunanca: Ἀγωγός του ὕδατος / Agōgós tou hýdatos; anlam: "Su boru hattı"), Orta Çağda, İstanbul'un su ihtiyacını karşılayan kemerlerin en önemlilerindedir. Farklı dönemlerde Osmanlı Sultanları tarafından restore ettirilen kemer, şehrin en seçkin tarihi eserlerinden birisidir.

Kemer İstanbul Fatih'de, bugün İstanbul Üniversitesi'nin bulunduğu tepe ile Fatih Camii'nin bulunduğu tepe arasında uzanmaktadır. Bugün ayakta kalan bölümü orjinal uzunluğundan 50 metre daha kısa olan 921 metrelik bölümdür.[1] Atatürk Bulvarı, kemerin taban kavislerinin arasından geçerek devam etmektedir.

14) Arc de Triomphe :

Zafer Takı, 29 Temmuz 1836 tarihinde, Temmuz Devrimi'nin 6. yıldönümü kutlamalarında, açılmıştır. Napolyon Bonapart, Austerlitz savaşında galip gelen Fransız askerlerine seslenmiş ve evinize zafer takılarının altından geçerek döneceksiniz demiştir. 18 Şubat 1806 tarihinde Zafer Takı'nın inşaat edilmesini istemiştir[1]. Napolyon Bonapart'ın ilk düşüncesi, Zafer Takı'yı Louvre Müzesi ve Bastille Meydanı'ndan geçen uzun bir caddenin başlangıç noktası yapmaktır.

15.) Paris adını nereden aldı :

Paris adını Galya halklarından Parisii'lerden almaktadır. "Paris" aslında Romalıların "Lutetia" yerine kullandıkları "Civitas Parisiorum" (Parislilerin şehri) adının zamanla değişmesi sonucu oluşmuştur.

, Parislilerin adı Mısır tanrıçası İsis'ten gelmektedir çünkü Paris bölgesinde İsis'e adanmış birçok tapınak ya da Eski Mısır dilinde "per Isis" bulunmaktaydı. (Sezar'dan St.Louis'ye kadar Paris) adlı kitabında Paris adının Galce "par" (gemi) sözcüğünden geldiğini iddia eder. Şekli gemiye benzeyen, su üzerine kurulmuş, geçimini suya borçlu olan ve ismini de belki sudan almış olan bir şehir. Bir ada olan Lutèce'in refahı "gemiciler" tarafından sağlanıyordu ve bu gemicilerin sembolü olan gemi de şehir armasını oluşturmuştur.

16.) Yerebatan sarayının Bizans dönemindeki işlevi:

Tarihî Yarımada'nın ortasında bulunan Yerebatan Sarıncı, 532 yılında Bizans İmparatoru I. Justinianus (527-565) tarafından Büyük Saray'ın su ihtiyacını karşılamak üzere yaptırılmıştır. Suyun içinden yükselen mermer sütunların arasındaki ihtişamından dolayı halk tarafından "Yerebatan Sarayı" olarak da anılmaktadır. Yabancı kaynaklarda geçen "Basilika (Basilica)" isminin ise sarıncın yakınında bulunan İlius Basilikası'ndan geldiği rivayet edilir.

17.) Alexandre 3. Köprüsü üzerindeki heykellerin isimleri:

La France Renaissance , La France Charlemagne, La France Contemporaine,
La France de Louis 14

18.) Teodosius forumu ve zafer takı :

Teodosius Forumu bugünkü Beyazıt Meydanı'nın olduğu alanın Roma döneminde ki adıdır. 4. yüzyıla kadar Forum Tauri (Boğa Meydanı) olarak adlandırılan alan daha sonraları bu isim ile anılmıştır. Bu dönemde etrafı geniş sütunlu kilise ve hamamlarında yer aldığı mermer yapıları sivil ve kamu binalarıyla çevrili olan alanın kuzey doğusunda Jüpiter Tapınağı bulunmaktaydı.

Bugün Beyazıt meydanında, eski adı ile Theodosius formunda, I.Theodosius'a ait bir **Zafer Takı** bir de sütun bulunmaktadır. (Kütüphanenin karşısındaki taşlar.)

19.) Hipodrom:

Sultanahmet Meydanı İstanbul'un en önemli meydanlarından biridir. Bizans devrinde Hipodrom olarak bilinirdi. "Hipodrom" At binenlerin, atların meydanı anlamına gelir. Osmanlı döneminde buraya At Meydanı denirdi.

20.) Rüstem Paşa Camii :

Rüstem Paşa Cami, İstanbul, Tahtakale semtinde Hasırcılar Çarşısı içinde yer alan cami.

21.) 3. Ahmet Çeşmesi

Ayasofya'da Bab-1 Humayun'un karşısında Türk sanat şaheserlerinden sayılan bir çeşme (Sultan III. Ahmet Çeşmesi)

22.) Alman Çeşmesi, Kim tarafından hediye edilmiştir?

İstanbul'da Sultanahmet Meydanı'nda, Sultan I. Ahmed Türbesi'nin karşısında yer alan tarihi çeşme. Alman İmparatoru II. Wilhelm'in sultana ve İstanbul'a hediyesidir. Almanya'da yapı- lıp 1901'de İstanbul'daki yerine monte edilmiştir. Neo-Bizanten üslubunda bir çeşmedir; içerden altın mozaikle süslüdür.

23.) Mavi Camii ;"Mavi Cami (Blue Mosque)" Yani Sultan Ahmet Camii

24.) Musée d'Orsay

Orsay Müzesi, Paris'te Seine Nehri'nin sol yakasındaki eski tren garı Gare d'Orsay'ın içindedir. 1848 - 1914 yılları arasına ait sanat eserlerine ev sahipliği yapan müzede o döneme ait resimler, heykeller, eşyalar ve fotoğrafların yanı sıra, Monet ve Renoir'ın başyapıtlarını içeren koleksiyonlar bulunmaktadır. Bu eserlerin bir çoğu Orsay'ın 1986 yılında açılmasından önce Galerie nationale du Jeu de Paume'de tutulmuştur.

25.) Mirabeau Köprüsü Heykelleri:

Bunlar Paris Şehri, Gemi yolculuğu, Bereket ve Ticareti simgeliyorlar.

26.) Pierre Loti Kahvesi : Eyüp 'tedir

27.) Versaille Sarayı 1682- 1789 yılları arasında kraliyet konutu olarak kullanılmıştır.

28.) Bab-ı Hümayun:

Sarayı şehirden ayıran ve Fatih Sultan Mehmed tarafından saray inşaatıyla birlikte yaptırılan Sur-u Sultanî içindeki saray alanına Bâb-ı Hümâyûn'dan girilir. Bâb-ı Hümâyûn'un bir diğer adı da Saltanat Kapısı'dır

29.) Bab-üs Selam:

Topkapı Sarayının ikinci kapısı. Bu kapıya Ortakapı da denir. Fatih Sultan Mehmed Han zamanında sade bir biçimde yaptırılan bu kapının sağına ve soluna Kanuni Sultan Süleyman Han döneminde iki kule eklendi. Babüsselam'ın biri dışa, öteki iç avluya açılan iki büyük kapısı arasındaki bölümüne "kapıarası" denirdi. Kapıyı Kapıcıbaşı Ağanın idaresindeki "Bev- vaban-ı Dergah-ı Ali" denilen kapıcılar korurdu. Babüsselam bugün Topkapı Sarayı Müzesi- nin giriş kapısı olarak kullanılmaktadır.

30.) Bab-üs Sade:

Topkapı Sarayı'nda 3. kapıdır. Akağalar Kapısı, Enderun Kapısı olarak da adlandırılır. Enderun denilen üçüncü avluya geçiş bu kapıdan olur; cülus ve bayram tebrikleri merasimi bu kapı önünde yapılırdı. Kapının her iki tarafında akağalara ait koğuşlar bulunurdu. Son şeklini III. Selim döneminde almıştır

31.) ŞEBSEFA HATUN CAMİİ

Eminönü İlçesi'nde, Zeyrek'te, Atatürk Bulvarı'ndadır. Sultan I. Abdülhamid'in eşlerinden Fatma Şebsefa Hatun tarafından ölen oğlu Şehzade Mehmed için 1787 yılında yaptırılmıştır. Zeyrek Camii olarak da anılan cami barok usluapta inşa edilmiştir. Yapı malzemesi olarak kesme taş ve tuğla kullanılmıştır. Son cemaat yeri 5 sütunludur. Camiye bir merdivenle çıkarılır. Sağdaki tek şerefeli minaresi kesme taştandır. Büyük kubbenin eteğinde 16 pencere yer

almıştır. Büyük kubbeyi köşelerde 4 kubbecik destekler. Caminin kapısındaki kitabede yer alan şiir Şeyhülislam 5. Yahya Tevfik'indir.

32.) Süleymaniye Camii mimar;

Kanuni Sultan Süleyman adına 1551-1558 yılları arasında İstanbul'da *Mimar Sinan* tarafından inşa edilen camidir.[2]

Mimar Sinan'ın kalfalık devri eseri olarak nitelendirilen Süleymaniye Camii, medrese, kütüphane, hastane, hamam, imaret, hazire ve dükkânlardan oluşan Süleymaniye Külliyesi'nin bir parçası olarak inşa edilmiştir.

33.) Şehzade Camii (Şehzade Mehmet Camii ya da Şehzadebaşı Camii olarak da bilinir),

İstanbul'un Şehzadebaşı semtinde *Mimar Sinan* tarafından yapılmış olan cami. Kanuni Sultan Süleyman tarafından Saruhan valisi iken 1543'de 22 yaşında ölen oğlu Şehzade Mehmet adına yaptırılmıştır. Camiyi 1543-1548 yılları arasında Mimar Sinan'a yaptırttı. Mimar Sinan'ın çiraklık eserimdir dediği camidir.

34.) Sultan Ahmet Camii Mimarı:

Sultan Ahmet Camii, 1609-1616 yılları arasında sultan I. Ahmet tarafından İstanbul'daki tarihî yarımada, *Mimar Sedefkâr Mehmet Ağa'ya yaptırılmıştır*. Cami Mavi, yeşil ve beyaz renkli İznik çinileriyle bezendiği için ve yarım kubbeleri ve büyük kubbesinin içi de gene mavi ağırlıklı kalem işleri ile süslendiği için Avrupalılarca "Mavi Cami (Blue Mosque)" olarak adlandırılır. Ayasofya'nın 1934 yılında camiden müzeye dönüştürülmesiyle, İstanbul'un ana camii konumuna ulaşmıştır.

35.) Taksim adı nereden gelmektedir;

İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde yer alır ve İstanbul kentinin en ünlü meydanıdır. Meydan adını, eskiden Galata-Beyoğlu suyunun "taksim edildiği", Taksim Maksemi'nden almıştır.

36.) Leandros Kulesi: Kız kulesi

37.) Yere Batan Sarnıcı 6. Yy'da yaptırılmıştır. Yerebatan Sarnıcı, 532 yılında Bizans İmparatoru I. Justinianus (527-565) tarafından Büyük Saray'ın su ihtiyacını karşılamak üzere yaptırılmıştır

38.) Kapalıçarşı'nın temeli 1461 yılında Fatih Sultan Mehmet Tarafından attırılmıştır. (Yani onun dönemimde yapılmıştır.)

39.) Altın Boynuz: Haliç.

40.) Élysée Sarayı

(Fransızca Palais de l'Élysée), yakın mesafede kalan Champs-Élyséesden adını alarak Parisin merkezinde yer alıyor. 18. Yy'da yapılmıştır. (1718-1722)

41.) Karaköy-Beyoğlu arasında çalışan tarihi tünel;

Dünyanın en eski ikinci metrosu (1875)

42.) Örme Dikilitaş

(ayrıca Konstantin Dikilitaşı olarak da bilinir) Yılanlı Sütun'un yanında Sultanahmet Meydanı'nın güney tarafında bulunur.

43.) Tekfur sarayı : Edirne kapı civarındadır.

44.) Ayasofya,

Bizans İmparatoru I. Jüstinyen tarafından M.S. 532 - 537 yılları arasında İstanbul'un tarihi yarımadasındaki eski şehir merkezine inşa ettirilmiş

45.) Zeyrek Camii (Pantokrator Manastırı Kilisesi)

İstanbul'un Zeyrek semtinde Doğu Roma döneminden kalma dinî yapıdır. Kilise üç ayrı şapelin bir araya gelmesinde oluşur. Ayasofya'dan sonra İstanbul'da ayakta kalan en büyük kilisedir.

46.) Galata Kulesi,

İstanbul'un Galata semtinde bulunan ve şehrin en önemli sembollerinden biri olan 528 yılında inşa edilmiş bir kuledir.